

HISTORIA TXATALAK

Erromesaldi handiak

> Asko izango dira aurten ere irailaren 9an Arantzazura erromes joango diren herritarrak, aspaldiko ohiturari jarraituz. Izan ere, horixe baita santutegiaren jatorrizko arrazoia edo funtzioa, alegia, erromesak biltzea. Ama Birjiñaren irudia Baltzetegiko Errodri-gori agertu zitzaionetik (1469) hainbat eta hainbat erromes erakrri ditu Arantzazuk bost mende luzeetan zehar.

Baina Arantzazun seskula egin diren erromesaldirik handienak 1881ean izan ziren. Leon XIII.aren dei bati erantzunez ospatu ziren erromes-jardunaldi haiek, eta Gasteizko M. Miguel y Gómez gozainak elizbarruti osoa deitu zuen Arantzazura. Abuztuaren 31n hasita, egunez egun antolatu ziren herri ezberdinetako erromesaldiak eta Bederatziurren osoan Arantzazun bildutakoak 40.000 inguru izan omen ziren.

1918ko bederatziurrena ere berezia izan omen zen. Oñatin egin zen Eusko Ikaskuntzaren lehen biltzarraren harira, 12.000 bisitari jaso zituen santutegiak. Eta 1955-1956ko Jubileuan ere erromesaldi bereziak antolatu ziren, baina urte osoan zehar banatuta; urte hartan 440 herri-erromesaldi egin ziren, eta 90.000 lagunek jaunartu zuten Arantzazuko santutegian.

Olabarrieta

> Jerardo Elortza

Baserri-giroko auzoen artean jendetsuenetakoa izan da Olabarrieta. Orain nekazaritzatik bakarrik inor gutxi bizi baldin bada ere, **laurogei baserritik gora egon izan dira hemen**, gaur egun, kasurik gehienetan, dotore eraberritutako etxebizitzak direnak. Lurrez ere ez da txikienetakoa. Oñatiko Larraña, Murgia eta Arantzazu (Arriurdineko ton-torrean) auzoekin ditu mugak; halaber, Legazpiko udalerriarekin, Gorostiaga, Udana edota Jarondoko mendi-basoetatik zehar.

Kale aldetik oso hurrean kokatuta, etxerik gehientsuenak Udana mendaterantz hasten den aldapa baino lehentxoago aurkitzen dira ingurune eroso samarrean. **Bi auzune nagusi** zeuzkan historikoki: bata Basauri (Basabi deitzen diote oraindik), eta **Olazaran** bestea (auzotarren gomutatik ezkutatutako toponimoa); lehenak **San Kristobalen ermita** zuen (XIX. mendean eraitsia, kamino kontrako santutxuak zutik dirauen arren); bigarrena **San Jose** ermitaren inguruan biltzen da. Badira, jakina, han-hemenka, sakabanatua-godo dauden baserriak ere: beheko ibarrean batzuk, pendizean gora beste batzuk.

Era askotako lanbideak izan dira Olabarrieta auzoan

Alabaina, leku-izenek berek erakusten digutenez, izango ziren han industria-arloko jarduerak ere gizaldi askotan: izan ere, auzoari Olabarrieta, auzune bateri Olazaran eta erreka nagusiari Olaran deitzen baldin bazitzaie, **burdingintzak garran-tzia** zuen seinale da. Gaur egunera arte, Errementari baserriko suteegi klasikoa geratu zaigu lekuko gisa. **Teileriak** aspalditik agertzen zaizkigu, eta XX. mendean bestelako industria txikiak ere izan dira: **zerrak, tailerrak, biltegiak** eta abar. Herrian martxan den errota bakarra Olabarrietan dago. Urte askoan eza-gutu genuen sagardotegia Artxubín, bi taberna ere bai garai desberdinetan, eta orain jende asko erakartzen du Lizar-etxe jatetxeak.

Bestelako ofizioak ere eduki zituzten olabartarrek: besteren artean, **artzainak Durun, ikazkinak Aloña-azpin, meatzariak (miñeruak)** Kataberan, **itzainak (karreteruak)** hainbat basotan, **saskigileak (banastagiñak)** etxe askotan, edota **langileak (fabrikanteak)** Oñati eta Legazpiko enpresetan. Eta amaitzeko, auzo honetan jatorria edo sortetxeren bat eduki ditzaketan abizen oso oñatiarrak gogoratuko ditugu, batzuk galzorian daudela jakinik ere: adibidez, **Olazaran, Kortabarria, Letamendi, Billar, Arrazola, Aiastui, Ugarte eta Resusta.**

Edonola ere, aitortu behar dugu, beste zenbait auzo oñatiarrekin gertatzen zaigun legez, **Olabarrietak askoz gehiagorako idazgaia eskaintzen digula**, baina orrialde honen mugetan errenditzeko premiak eraginda, oraingoz aipatu gabe gelditu beharko dena.

ESKAINITZA 90€ BEREZIA
Gurtia barri

EZKONTZETAN Etxe-Aundi
2016-2017 urteetan
Informazio gehiago,
Tel. 943 78 19 56
www.etxeaundi.com